

Macron na jedné z „velkých debat“ v Evry-Courcouronnes, jižně od Paříže. (zdroj **The Guardian**)

Autor: Daniel Haverty

Macron by se měl setkat s předáky hnutí a nabídnout jim smysluplné ústupky ohledně jejich umírněnějších požadavků.

Francouzská veřejnost tlačí prezidenta Emmanuela Macrona do kouta, takže se nyní musí vážně zabývat možností setkání s předáky hnutí **Žlutých vest**, nejen aby si vylepšil obraz před stále neklidnějšími občany, ale také aby předešel posílení obrozené krajní pravice, jež představuje dlouhodobé ohrožení francouzského zakotvení v Evropě.

Hnutí Žlutých vest je zdaleka nejviditelnějším projevem nejnovější vlny lidové nespokojenosti. Vzniklo vloni v listopadu coby reakce na zavedení nové palivové daně, navržené s cílem snížit objem emisí, tak aby Francie splnila své závazky na ochranu klimatu. Neproběhlo však dostatečné předběžné zhodnocení možných dopadů nového opatření, které by **neúměrně tvrdě** dopadlo na nižší vrstvy, žijící mimo velká centra, které jsou na dojíždění automobily existenčně závislé. Odpůrci vlády ji tak obvinili z diskriminačních přerozdělovacích snah, jež nespravedlivě zatěžují pracující Francouze.

Hnutí se těší značné podpoře a sympatiím napříč politickým spektrem. To samozřejmě zahrnuje také extrémnější prvky (nalevo i napravo), které se **chopily příležitosti** spojit své cíle s tužbami širší veřejnosti, a tak si získat podporu pro svou věc. I pod vlivem extrémních

ideologií tak celé hnutí postupně přerostlo v širší protest proti národní i mezinárodní vládnoucí vrstvě, především ale proti rozvírajícím se nůžkám mezi obyčejnými lidmi a elitami.

Krajně pravicové Národní sdružení (Rassemblement National, RN, dříve Národní fronta) z tohoto vývoje nesmírně vytěžilo. Přestože byla strana po výprasku, který Macron Marine Le Penové uštědřil v prezidentských volbách v roce 2017, prohlášována za mrtvou, podařilo se jí kooptací Žlutých vest a zdůrazňováním jejich společného odporu k elitám vyškrábat zpátky do centra politické konverzace. Nedávné **průzkumy ukazují**, že Le Penová zůstává druhým nejpopulárnějším politickým vůdcem hned za prezidentem (a na vrcholu protestů v listopadu ho podle všeho dokonce nakrátko předstihla). Stejnou pozici přisuzují **průzkumy před volbami** do Evropského parlamentu také její straně.

Už jen Žluté vesty samotné jsou pro autoritu vlády značným nebezpečím, živou vodou vzkříšená Le Penová a její RN však kvůli svému rozhodnému odporu k členství země v EU představují pro establishment dlouhodobější problém. Macron si toho je dobře vědom a proto už stihl zarazit **plánované vyšší zdanění** pohonných hmot, snížit celkovou daňovou zátěž a vyhlásil také **celonárodní debatu**, která má obnovit důvěru vlády v očích veřejnosti. A přestože tzv. „velká národní debata“ protestující povětšinou ani zdaleka neuspokojila, podpora hnutí mezi lidmi v poslední době klesá, což ukazuje na jistý úspěch Macronových kroků.

Prezident by se však měl mít na pozoru před pokušením chápat to jako cokoli jiného než dočasnou úlevu. Podpora hnutí totiž není nezbytně spojena se sympatiím k jejich stížnostem, a je tak velice dobře možné, že za změnou stojí spíše některý z typických nedostatků hnutí (tj. nepřítomnost struktury či násilné metody některých lidí, kteří se k němu hlásí), než změna smýšlení lidí stran jeho cílů. Ostatně už skutečnost, že se stále těší **podpoře 58 %** obyvatelstva a že sami protestující **odmítli ustoupit**, ukazuje, že **i když hnutí svých vytyčených cílů nedosáhne, pocit hluboce pocítované nespokojenosti jej takřka s jistotou přežije.**

Proto by se Macron raději měl s předáky hnutí (ať už je definujeme jakkoliv) sejít a vyslechnout jejich požadavky. Pochopitelně se nemůže (a nebude) zabývat jejich **extrémnějšími požadavky** (jako okamžitý konec privatizace), ale měl by se vážně zamyslet alespoň nad některými z realističtějších stížností, které v jádru směřují k odlehčení finančního břemene pracujících, vyšší účasti veřejnosti na demokratickém procesu a omezení daňových výsad pro boháče.

To by sice extrémisty asi neuspokojilo, ale zřejmě by to uklidnilo rozladěné umírněnější elementy, a tak obnovilo jistou míru důvěry ve vládu. Co víc, vznikla by i přímá alternativa k populistickému narativu, podle něhož Macronovi záleží výhradně na mínění pařížských a bruselských elit. Nelze předpovědět, zda se mu v takovém případě podaří zachránit alespoň trochu smysluplné zbytky své popularity, vydá-li se však touto cestou, mohlo by to stačit k oslabení podpory krajní pravice. To by nejen upevnilo pouto Francie s EU, ale také mu poskytlo jistou ochranu před možnými politickými otřesy v důsledku květnových voleb do EP.

Macron musí jednat s Žlutými vestami, aby zabránil posilování krajní
pravice | 3

Úvaha Daniela Havertyho **Macron Must Engage Yellow Vest Leaders to Undermine Far-Right** vyšla na stránkách Foreign Policy Journal 1. března 2019.